

Torenklanken

Klaas Kingma, vader van Cees en Jur Kingma, bij zijn 25-jarig jubileum bij Van Gelder Papier in 1953. FOTO COLLECTIE CEES KINGMA

HET IS WEER TIJD VOOR DE LEDENVERGADERING

door Lucie Koelemeijer

Het is de 73ste *Torenklanken* die voor u ligt. Met dit blad houden wij u op de hoogte van het reilen en zeilen van ons Genootschap, geven een terugblik op de activiteiten die hebben plaatsgevonden en houden we het oog gericht op de toekomst.

Op 21 maart staat de eerste samenkomst gepland: de algemene ledenvergadering.

De agenda en de bijbehorende stukken staan in deze *Torenklanken*.

Cees Kingma neemt ons mee in zijn verhaal over de periode na het faillissement van Van Gelder Papier N.V. Er zijn toentertijd 'vreemde dingen' gebeurd.

Na de pauze draait de film *De Edele Kikker*, een rondgang door het bedrijf met directeur Allan en vele medewerkers.

Gre Breugom vertelt over de periode dat zij sluiswachter was bij de Bartelsluis.

Zij was de eerste vrouwelijke sluiswachter. Hoe dat zo gekomen is, leest u elders in deze *Torenklanken*.

Op verzoek van verschillende leden wordt in *Torenklanken* voortaan een groter lettertype gebruikt. Het leesplezier voor velen komt dat ten goede, verwachten wij. Graag tot 21 maart!

'Wat is dat work zweer, je wor er loof van.' ■

AGENDA ALGEMENE LEDENVERGADERING

21 maart om 20.00 uur in de Stoomhal, inloop vanaf 19.30 uur

1. **Opening**
2. **Ingekomen stukken en mededelingen**
3. **Verslag van de ledenvergadering van 23 maart 2023**
4. **Jaarverslag van de secretaris**
5. **Financiën:**
 - a. Verslag van de penningmeester
 - b. Verslag van de kascommissie
 - c. Vaststelling jaarrekening 2023
 - d. Verkiezing nieuwe kascommissie
6. **Bestuursverkiezing**

Aftredend de bestuursleden, de heren N. Koelemeijer en A. Stol, herkiesbaar. Tegenkandidaten kunnen tot een week voor de vergadering worden aangemeld bij de secretaris, secretaris@genootschapwormer.nl
7. **Toelichting op de activiteiten van ons Genootschap in 2024**
8. **Rondvraag**
9. **Sluiting**

Lezing door Cees Kingma

Aansluitend geeft Cees Kingma een lezing getiteld *Na het faillissement van Van Gelder Papier*. Kingma: 'Er zijn hele vreemde dingen gebeurd na het faillissement. Een aantal lieden heeft zijn zakken goed kunnen vullen. En dan bedoel ik echt heel goed vullen! En dat waren geen onbekenden voor de voormalige directie.'

PAUZE

Vertoning film 'De Edele Kikker' (2014)

Op 1 september 1961 was directeur J.A. Allan 40 jaar aan de papierfabriek van Van Gelder Zonen (VGZ) verbonden. Dat feit werd uitgebreid gevierd. Er werd als cadeau van het personeel een film gemaakt, waarop een rondgang door het bedrijf en veel medewerkers te zien zijn. Het was destijds een 'goed' gebruik om dorpsgenoten een bijnaam te geven, die overigens niet zonder trots gedragen werd. Zo kenden we onder meer De Poes, De Traan, Olifant, Paraplu, Nijlpaard en Blauwe Reiger. Directeur Allan werd 'De Kikker' genoemd, waardoor de film destijds de naam *De Edele Kikker* meekreeg. De film is bewerkt door Henk Renaud en Thijs Ris. ■

CONCEPT VERSLAG ALV 23 MAART 2023

Kort verslag van de algemene ledenvergadering van het Historisch Genootschap Wormer, gehouden op 23 maart 2023 in de Stoomhal te Wormer. Aanvang 20.00 uur, aanwezig ca. 120 leden.

1. **Opening**

Peter Roos opent de vergadering en heet alle aanwezigen hartelijk welkom. Een speciaal woord van welkom voor de beide ereleden, Jan Blokker en Peter Tange. Bericht van verhindering is ontvangen van Rob Berkhout, Wietske van Soest en Henny Jansen.
2. **Ingekomen stukken en mededelingen**

Er zijn geen ingekomen stukken of mededelingen te doen.
3. **Verslag ledenvergadering 2 juni 2022**

Dit verslag wordt onder dankzegging aan de secretaris ongewijzigd vastgesteld.
4. **Jaarverslag van de secretaris 2022**

Van het jaarverslag 2021 wordt kennisgenomen en vastgesteld. Naar aanleiding van het verslag zijn geen vragen of opmerkingen.
5. **Financiën**

Het verslag van de penningmeester wordt aan de orde gesteld. Door de penningmeester, Marc van der Hout, wordt aan de hand van enkele sheets een korte toelichting gegeven. Namens de kascommissie zegt Fred Sanders dat de stukken zijn gecontroleerd en akkoord bevonden. Er is een correctie van € 86,00 doorgevoerd. De jaarstukken geven een getrouw beeld van de inkomsten en uitgaven. Wel heeft de kascommissie het advies gegeven het volgend jaar meer aandacht aan de balans te geven. Namens de kascommissie stelt Fred Sanders voor de stukken goed te keuren en de penningmeester decharge te verlenen. Hier wordt door de ledenvergadering mee ingestemd. Hiermee worden de financiële stukken 2022 door de ledenvergadering vastgesteld. Fred Sanders en Marcel van Tol worden benoemd als de nieuwe leden van de kascommissie. Ter afronding van dit agendapunt dankt de voorzitter de leden van de kascontrolecommissie voor hun inspanningen.
6. **Contributievoorstel**

Gezien de stijgende kosten en het feit dat de contributie al een groot aantal jaren gelijk is gebleven, stelt het bestuur voor om de contributie met ingang van 1 januari 2024 te verhogen naar € 20,00 per jaar. Met dit voorstel wordt unaniem ingestemd.
7. **Bestuursverkiezing**

De bestuursleden Marc van der Hout (penningmeester) en Marc Grandiek zijn aftredend en beiden herkiesbaar. Er hebben zich geen tegenkandidaten aangemeld. Beide bestuursleden worden met instemmend applaus herbenoemd.

8. Toelichting op de activiteiten van ons genootschap in 2023

Peter Roos geeft een toelichting op de voor 2023 geplande activiteiten. Naast de gebruikelijke activiteiten, zoals de vandaag gehouden algemene ledenvergadering met lezing en film, het uitbrengen van Torenklanken, het Jaarboek en de Genootschapsdag in november, gaat hij op enkele activiteiten nader in.

Op 18 maart is het Genootschap aanwezig geweest op de Zaanse Geschiedenismarkt in de Bullekerk in Zaandam. Deze markt en ook de stand van het Genootschap zijn goed bezocht.

De Open Monumentendag zal dit jaar op zaterdag 9 september worden gehouden. De OMD-commissie is inmiddels met de voorbereidingen gestart, maar over de invulling van de dag kan nu nog niet veel worden gezegd. In samenwerking met de cliëntenraad van Torenerf wordt door het Genootschap in Torenerf een lezing gehouden.

Door de Poelboerderij worden regelmatig vaartochten door het Jisper- en Wormerveld georganiseerd waarbij Peter Tange als gids optreedt en verhalen vertelt over de geschiedenis van Wormer. Het Genootschap heeft met Peter het plan opgevat om deze verhalen te bundelen en in een toegankelijk boekje uit te geven. Aan dit boekje wordt al gewerkt en het ligt in de bedoeling om dit boekje in 2023 uit te brengen.

9. Rondvraag

Fred Sanders wil graag een pleidooi houden voor het uitbrengen van meer jeugdromans zoals hijzelf er inmiddels drie heeft geschreven. Volgens Fred is de jeugd het beste via dergelijke romans te bereiken.

Peter Roos zegt dat het Genootschap, o.a. met het uitbrengen van het hiervoor genoemde boek met de verhalen van Peter Tange, ook bezig is de historie op een toegankelijke wijze te brengen.

De heer Jongert van de Historische Vereniging Wormerveer vraagt of er gezamenlijke activiteiten kunnen worden ontwikkeld rond de opening van de nieuwe Zaanbrug. Peter Roos zegt toe hierover met hem in contact te treden. Jan Bolleman zegt dat hij over een dvd beschikt met veel historische films over Wormer, zoals films over 700 jaar tolvrij en de sloop van Van Gelder. Tot op heden waren de bestanden op de dvd niet te openen, maar we gaan alsnog een poging wagen.

10. Sluiting

Peter Roos sluit de vergadering met dank aan de inbreng van de aanwezigen. Vervolgens geeft hij het woord aan Mathilde Kors die iets zal vertellen over de Wormer verzetsman Jan Kuijper en Piet Grandiek die als dwangarbeider te werk was gesteld.

Na deze lezing en de pauze zal een film over Wormer 700 jaar tolvrij worden vertoond.

Arthur van Haarlem, secretaris ■

JAARVERSLAG HISTORISCH GENOOTSCHAP 2023

Voor het Historisch Genootschap Wormer kan 2023 als een goed en succesvol jaar worden aangemerkt. De georganiseerde activiteiten werden goed bezocht en veelal als positief ervaren.

Algemene ledenvergadering

Op de Algemene ledenvergadering die op 23 maart werd gehouden waren ca. 120 leden aanwezig. De gebruikelijke huishoudelijke agendapunten konden snel en soepel worden afgewerkt. Belangrijk punt hierbij was dat voor het eerst na vele jaren door het bestuur werd voorgesteld om de jaarlijkse contributie met ingang van 1 januari 2024 te verhogen van € 17,50 naar € 20,00 per jaar. Voor dit voorstel was begrip en werd unaniem aangenomen. Vervolgens was het woord aan Mathilde Kors van het Waterlands Archief die vertelde over de Wormer verzetsman Jan Kuijper en Piet Grandiek die als dwangarbeider te werk was gesteld. Na de pauze werd de film Wormer 700 jaar tolvrij vertoond, voor velen een feest van herkenning. Het verhaal van Mathilde Kors over Piet Grandiek is na te lezen in *Torenklanken* nummer 70.

Erfgoedmarkt

Op 18 maart werd in het kader van de uitreiking van de Bredenhofprijs in de Bullekerk in Zaandam een erfgoedmarkt gehouden. Wij waren daar met een stand aanwezig. De erfgoedmarkt werd druk bezocht en ook onze stand trok veel bezoekers.

Restauratie Bartelsluis

In het voorjaar hebben wij de gemeenteraad en het college van B&W een brief gestuurd waarin werd aangedrongen op spoedige restauratie van de Bartelsluis.

In juni hebben wij hierop van het college een procedurele reactie ontvangen met de mededeling dat wij uiterlijk eind 2023 inhoudelijk zouden worden geïnformeerd over de haalbaarheid en visievorming rond de restauratie van de sluis. Eind 2023 was deze toegezegde reactie nog niet ontvangen.

Lezing Torenerf

Zaterdag 22 april hebben Albert Stol en Frans Koelmeijer in de vorm van een lezing over de Zaanbrug en de vertoning van de film Wormer 700 jaar tolvrij een bijdrage geleverd aan een bijeenkomst van de cliëntenraad van Torenerf.

Open Monumentendag

Ook de op 9 september gehouden Open Monumentendag werd, ondanks het warme weer, heel goed bezocht. Tijdens deze dag werd het boek *Levend Verleden* Wormer gepresenteerd. Een mooi kijkboek met veel foto's die per thema een beeld geven van het verleden van Wormer. Tijdens deze presentatie werd ook een bijzonder vaandel onthuld van de Kolfvereniging Togido, de oudste nog bestaande vereniging in Wormer. De doorlopende vertoning van diverse historische films en de lezingen van Peter Tange en Ron van 't Veer trokken ook veel belangstelling. De dag werd afgesloten met een gezamenlijk buffet in Groos.

Werkruimte

In de Beschuitstoren zijn de ruimtes achter de vitrines ingericht als werk-kamers die gebruikt worden voor activiteiten met de laptops, scanner en printer. Ook is daar ruimte om ons archief ordelijk op te slaan. Erg blij waren we dit jaar met het aanbod van Harma Baak om

het archief van het Genootschap op orde te brengen. Zij heeft daar vele uren in gestoken met als resultaat een keurig opgeruimd en gedocumenteerd archief. De middelste vitrine is door de expositiewerkgroep heringericht met een expositie van de kunstenaars Biesboer en Room.

Film Bartelsluis

Over de historie en restauratie van de steen uit de Bartelsluis die nu bij de Beschuitstoren in de vloer ligt is door Cameron Studio een film gemaakt die in 2023 gereed is gekomen. Deze film is voor de bezoekers van de steen door middel van het scannen van een QR-code te bekijken. Ook op de Beschuitstoren zelf is een bordje met een QR-code aangebracht, zodat ook de film over de herbouw van de toren te bekijken is.

Historisch bankje

In november hoorden wij over een besluit van de gemeenteraad om voor de hal van het gemeentehuis een replica te laten maken van een historisch bankje dat momenteel in de Beschuitstoren staat.

Op dit besluit hebben wij schriftelijk gereageerd en aangeboden het bankje om te ruilen zodat het weer in het gemeentehuis staat. In de raadsvergadering van december heeft de raad het eerder genomen besluit teruggedraaid en besloten van ons aanbod gebruik te maken.

Twee publicaties

Op 2 december werd de jaarlijkse Genootschapsdag gehouden die erg veel bezoekers heeft getrokken. Naast het 18^e jaarboek werd dit jaar ook een andere uitgave van het Genootschap gepresenteerd, namelijk *Het koffertje van de burgemeester*. Van de foto's in het jaarboek was weer een expositie ingericht waarvan vooral de historische foto's

van korfbalvereniging GroenGeel veel aandacht trokken. In het jaarboek was een artikel opgenomen over het 100-jarig jubileum van deze vereniging. Het eerste exemplaar van het jaarboek werd door Peter Roos uitgereikt aan de voorzitter van de redactie van het jaarboek, René van Maanen. Na bijna twee jaar van voorbereiding kon op de Genootschapsdag ook *Het koffertje van de burgemeester* worden gepresenteerd. Dit is een lees-, kijk- en luisterboek met de verhalen van Peter Tange over de historie van de Zaanstreek. Omdat Peter wel een verteller is maar geen schrijver, zijn de verhalen opgeschreven door Hans Kuyper. Achter in het boek is tevens een QR-code opgenomen waarmee de verhalen ook nog te beluisteren zijn. Deze luisterverhalen zijn ook door Peter Tange ingesproken en opgenomen door Herman van Kordenoordt. Dit boek is uitgegeven door het Historisch Genootschap Wormer in samenwerking met Stichting Uitgeverij Noord-Holland en werd mede mogelijk gemaakt door bijdragen van het Gerrit Blauw Fonds, het Reint Laanfonds, Stichting Support Cultuur en Sport Wormer en het Cultuurfonds Noord-Holland. Het eerste exemplaar van dit boek werd door Peter Tange uitgereikt aan Eva Hoeke en Marcel van Roosmalen. Bij het boek kregen zij als aandenken ook een suikerlepel van de Beschuitstoren voor het zoet dat als tegenhanger kan dienen voor het zuur dat Marcel regelmatig over Wormer schrijft. De uitgifte van dit boek bleek een groot succes. Eind december waren er al zo'n 750 van verkocht.

Ledenbestand

In 2023 hebben zich wederom veel nieuwe leden aangemeld, maar ook een aantal leden hebben o.a. i.v.m. overlijden of verhuizing het lidmaatschap opgezegd. In 2023 is het ledental iets gedaald

van 656 leden op 1 januari naar 652 leden op 31 december.

Communicatie

Opnieuw is de redactie van *Torenklanken* er in geslaagd vier edities uit te brengen met aansprekende verhalen en artikelen. In 2023 zijn de nummers 68 t/m 72 van *Torenklanken* uitgekomen met belangwekkende artikelen en uitnodigingen of verslagen van de activiteiten van het Genootschap.

De activiteiten van het Genootschap zijn ook digitaal te volgen. De website van het Genootschap (genootschapwormer.nl) en de facebookpagina van het Genootschap (<https://nl-nl.facebook.com/Historisch-Genootschap-Wormer-683885491777889/>) worden goed bezocht. Ook de digitale

nieuwsbrief die regelmatig wordt verzonden voor de aankondiging van activiteiten wordt door de ontvangers op prijs gesteld. Leden die deze digitale nieuwsbrief niet ontvangen, kunnen zich daarvoor via de website aanmelden.

Vrijwilligers

Zoals gebruikelijk willen we dit jaarverslag niet afsluiten zonder een welgemeend woord van dank voor alle vrijwilligers die betrokken zijn bij de activiteiten, of zich op een andere wijze voor het Genootschap inzetten. Natuurlijk blijven nieuwe vrijwilligers nog steeds van harte welkom.

Arthur van Haarlem, secretaris ■

Uitreiking *Jaarboek 2023* aan René van Maanen (rechts) door Peter Roos, Genootschapsdag, 2 december 2023. FOTO WIETSKES VAN SOEST

JAARREKENING HISTORISCH GENOOTSCHAP WORMER 2023

Balans 31 december 2023

Bezittingen	31-dec-23	31-dec-22	Schulden	31-dec-23	31-dec-22
	Euro	Euro		Euro	Euro
Inventaris	-	-	Kapitaal	-1.960	119
Vorraden	2.518	468	Voorziening	17.896	19.048
Vorderingen	2.334	1.975	Schulden	338	300
Kas-Banksaldo	11.422	17.024			
Totaal	16.274	19.467	Totaal	16.274	19.467

Toelichting

Voorraad

Ultimo 2023 is de volgende voorraad boeken aanwezig:

85 stuks Levend Verleden Wormer	1171
98 stuks Het koffertje van de burgemeester	879
Overige boeken	468
	2518

Ontvangsten 2023

Ontvangsten	Begroting 2024	begroting 2023	2023	2022	verschil 2023 en 2022
Contributie	13.200	11.900	11.503	11.652	-150
Subsidie	600	600	600	600	-
Subsidie en ontvangen bedragen OMD	-	-	271	974	-703
Overige opbrengsten	2.600	2.600	4.784	2.182	2.602
Opbrengst Koffertje van de burgemeester	1.500	-	5.302	-	5.302
Opbrengsten Bartelsluissteen	-	-	750	2.974	-2.224
Rente	200	-	235	2	233
Totale inkomsten	18.100	15.100	23.444	18.384	5.060

Uitgaven 2023

Uitgaven	Begroting 2024	begroting 2023	2023	2022	verschil 2022 en 2021
Jaarboek	11.500	11.000	11.211	10.758	453
Torenklanken	1.000	700	952	752	200
Overige publicaties	1.500	750	3.299	677	2.622
kosten koffertje van de burgemeester	-	-	4.503	-	4.503
Kantoorbenodigdheden	100	100	68	135	-67
Kosten Open Monumenten dag	-	-	271	1.296	-1.025
Kosten Bartelsluissteen	-	-	1.187	2.974	-1.787
Porti	400	500	383	489	-107
Kosten aanschaf inventaris	100	100	-	127	-127
Computerkosten	1.150	1.100	1.111	1.051	60
Huur Locatie wo Stoomhal	1.400	1.250	1.392	1.236	156
Verkoopprovisie boeken	350	150	459	32	427
Kosten vrijwilligers	200	200	228	176	52
Bankkosten inclusief pinkosten	400	250	462	254	208
Totale uitgaven	18.100	16.100	25.524	19.957	5.567
Resultaat	-	-1.000	-2.080	-1.573	-507

HERINNERINGEN VAN GRE BREUGOM, SLUISWACHTER BARTELSLUIS

door Lucie Koelemeijer

Wie heeft er niet voor de Bartelsluis staan wachten op weg naar school of werk in Zaandam. De schepen van Van Gelder Zonen hadden altijd voorrang, of je nu haast had of niet. Maar wie wist dat de sluis bediend werd door een vrouw? Hoog tijd voor een gesprek met Gre Breugom.

Ik zoek haar op in haar gezellige flat aan de Faunastraat. Na het inschenken van de koffie is mijn eerste vraag: ‘Breugom? Dat is nu niet bepaald een Zaanse naam.’ ‘Nee, dat klopt’, zegt Gre. ‘Mijn man Jan Breugom kwam uit Scheveningen, een telg uit een scheepvaartfamilie. Hoe ik met hem in aanraking kwam? Mijn broer

was zeeman en collega van Jan en hij vertelde hem enthousiast dat ‘ie een leuke zus had. Al snel volgden de eerste afspraken.’ Jan had een schip waarmee hij van alles vervoerde: grind, zand, klei. Gre ging met hem mee en hielp bij alle voorkomende werkzaamheden. Zwaar werk altijd. Als het schip zijn lading gelost had was het aan Gre om onder meer de laadruimte weer schoon te krijgen voor de volgende vracht. In het jaar 1963 lagen Jan en Gre vast in het ijs bij Waspik. Ze konden geen kant op. Een mooie gelegenheid om op familiebezoek te gaan in de Zaanstreek.

Gre Breugom bedient de kaapstander van de Bartelsluis. Foto van begin jaren zestig.
FOTO GRE BREUGOM

Bij de Bartelsluis aangekomen zag Gre dat er gezocht werd naar een sluiswachter. 'Dat is iets voor mij', dacht ze. Na al die jaren van varen trok het vasteland. Dochter Aranka was ondertussen drie jaar. Die zou binnenkort naar school gaan. Bovendien was er een huis aan het water dat ze konden bewonen. Teun Schoenmaker, de dijkgraaf, keek er vreemd van op dat een vrouw solliciteerde. 'Dat is veel te zwaar werk voor u', vond hij. Maar Gre somde haar verdiensten op en verkreeg de baan. 'Ja, het was zwaar werk, maar ik was wel wat gewend. Jan accepteerde een baan bij Honig, ik ging aan de slag in de sluis. Alles ging toen nog met de hand: het bedienen van de kaapstander om de deuren open te krijgen, het openen van het linket (luik in de deur, red.) om het water toe te laten en dan de brug omhoog door aan de kettingen te hangen. Het schip kon de kolk in.' 'De dekschuiten van Van Gelder gebruikten de sluis van 's morgens zes uur tot 's avonds zes of later. Voor de doorvaart werd afgerekend in centen: twintig voor

het openen van de deuren en drie voor de brug. Er werd op lijsten bijgehouden hoeveel keer de sluis gebruikt werd, zo tussen de achttien en dertig keer per dag. De kosten werden door de fabriek betaald. De pleziervaart betaalde vijftwintig cent direct aan de sluiswachter.' 'Je leefde bij de sluis een beetje als op een eiland. Je had geen idee van de buitenwereld. We waren zelfvoorzienend, zoals iedereen op de buurt. Af en toe ging je het dorp in voor boodschappen. En er viel nog wel eens iets van de schepen. We 'rasten' de Douwe Egbertspunten die ter vernaling naar de fabriek gingen. Iedere schipper had zo'n beetje dezelfde koffie- en theepot met de bijbehorende mokken. De peilmeesters die de kolentoevoer controleerden knepen een oogje dicht. Bij ons huis stond een olietank en er werden gasflessen aan huis verkocht. Zo kwamen we goedkoop aan brandstoffen. De buurtkinderen speelden op de dekschuiten in de haven. Ja, het was een mooie tijd.' Na negen jaar schutten kwam er een einde aan het werk. De overgang van een kolengestookte energiecentrale naar een gasgestookte bij de papierfabriek maakte een eind aan de functie van de Bartelsluis. Deze werd eind jaren zestig van de vorige eeuw gedempt door het hoogheemraadschap. In 1968 werd de ophaalbrug vervangen door een vaste brug. De gelden die beschikbaar kwamen door de verkoop van de woning werden hiervoor gebruikt. Gre en Jan vertrokken naar Oostknollendam waar Jan tijdelijk het veer over de Knollendammervaart bediende. Een paar jaar na zijn overlijden kwam Gre weer in Wormer wonen. ■

SCHENKINGEN van de redactie

- Van ons lid Harma Baak, *De Luchtoorlog boven de Zaanstreek* van Bram Kemp (nieuwe uitgave) en de *Encyclopedie van de Zaanstreek* deel I en II.
- Van E. Pfann, Wormer, *Wormer van crisisjaren, oorlogsjaren tot de bevrijding* van Bram en Klaas Kemp, *Herinneringen aan Van Gelder Zonen*, Wormer november 1992, *Papierfabrikage* C. Pels uitgegeven door Van Gelder Papier, *De Eendrachtstraat 1913-1983. Een stukje geschiedenis uit Wormer* door Wim Wezel en *De Wilhelminasluis als Kunstwerk, catalogus van eendaagse expositie van particuliere kunstwerken*.
- Van ons lid Theo Min, Wormer, de videoband *Alles over RIJST, Lassie 1893-1993*.
- Van de Historische Vereniging Wormerveer diverse krantenknipsels en een brochure van gemeente Wormer met de titel *Open Monumentendag 12 september 1987*.
- Van Caro de Groot, Wormer, uit de nalatenschap van Maarten de Groot, *Uit de geschiedenis van Wormer*, C. Mol 1^e druk, *Namen van akkers, landerijen en sloten in de bannen Wormer, Jisp en Neck* door J. Klopper, *De Zaanstreek in oorlogstijd 1940-'45 in foto's*, Erik Schaap, *Waterland 7. Wapens spreken, wapens zwijgen* door Jaap Haag, *Bezetting en verzet in de Zaanstreek 1940-1945*, Stichting Fotoboek Zaans Verzet Zaandam, *Wormer van crisisjaren, oorlogsjaren tot de bevrijding* van Bram en Klaas Kemp, *Verzet Verwoord* door Ben Koster en Ruud Luiks, *Beklemmende jaren, Kroniek van Wormer in de Tweede Wereldoorlog*, 5 Mei-Comité, *Walraven van Hall. Premier van het verzet* door Erik Schaap, *Zaans Namen Lexicon*, D. Kerssens, *Hoe de boer uit Wormer verdween*, Historisch Genootschap Wormer.
- Van ons lid T. Haller, Wormer, de *Jaarboeken 2006 t/m 2023, Wormer in turbulente tijden* door Frank Tjeertes, *De beschuitstoren van Wormer* door Peter Roggeveen, *Hoe de boer uit Wormer verdween, De Beschuitstoren in beeld gevangen, Van schuim tot kraag, KIJK Wormer toen en nu en Levend verleden Wormer*.
- Van de Historische Vereniging Wormerveer diverse krantenknipsels, een viertal kaarten van Watersportvereniging 'Zwet en Marken' van omstreeks 1945 en zes historische foto's van watersportactiviteiten.
- Van Bernard Heijne, Wormer, een kaart van Nederland en begeleidend boekje, uitgegeven door Van Gelder voor zijn werknemers.
- Van familie Van Heeswijk, Jisp, circa 50 boeken over kunst, cultuur en geschiedenis in de Zaanstreek waaronder Wormer.

Alle schenkers hartelijk dank. Geschonken foto's en dia's zullen door onze fotowerkgroep worden gescand en ingevoerd in de beeldbank van het Waterlands Archief en daarna in beheer worden overgedragen aan dit archief. De overige objecten zullen wij goed bewaren en eventueel gebruiken. ■

AGENDA 2024

- **Donderdag 21 maart 2024**
Algemene ledenvergadering
Locatie: De Stoomhal, Pakhuisplein 44, Wormer
- **Zaterdag 14 september 2024**
Open Monumentendag

Gaat u verhuizen? Of heeft u een ander e-mailadres? Laat het ons weten!

Schriftelijk: Historisch Genootschap Wormer p/a De Lindeboom 22,
1531 PM Wormer. E-mail: secretaris@genootschapwormer.nl

COLOFON

Torenklanken is een kwartaaluitgave van het Historisch Genootschap Wormer.
Een lidmaatschap kost € 17,50 per jaar.

Redactie

Frans Koelemeijer (eindredactie), Lucie Koelemeijer, Jos Lap,
Wietske van Soest (opmaak)
Redactieadres: Dorpsstraat 176, 1531 HR Wormer
E-mail: torenklanken@genootschapwormer.nl

Coördinatie bezorging

Agnes van der Weide

Bestuur

Peter Roos, voorzitter
Arthur van Haarlem, secretaris
Marc van der Hout, penningmeester
Marc Grandiek
Nico Koelemeijer
Albert Stol

Jaarboek

Redactie: René van Maanen, Els Mak,
Nico Koelemeijer, Dick Pranger
E-mail: jaarboek@genootschapwormer.nl

Archief

Harma Baak

Fotowerkgroep

Carla Koetsier, Rita van de Wiel,
Henk Wijngaards

Expositiecommissie

Marc Grandiek, Frans Koelemeijer, Joke van der Stok

Commissie Open Monumentendag

Frans Koelemeijer, Lucie Koelemeijer, Albert Stol,
Henk Wijngaards

Historisch Genootschap Wormer

De Lindeboom 22, 1531 PM Wormer, 075-8880279
Opgericht: 14 december 2005
KvK-nummer: 34242956
Rabobank: IBAN NL43 RABO 0114 5401 79
E-mail: secretaris@genootschapwormer.nl
Website: www.genootschapwormer.nl
Facebook: Historisch Genootschap Wormer

